

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
YARGITAY BAŞKANLIĞI

YARGITAY ETİK İLKELERİ

EHLİYET VE ÖZEN

EŞİTLİK

MESLEĞE YARAŞIRLIK

DÜRÜSTLÜK

TARAFSIZLIK

BAĞIMSIZLIK

“YARGITAY ETİK, ŞEFFAFLIK VE GÜVEN PROJESİ”

Bu kitap, Yargıtay Başkanlığı tarafından finanse edilen ve Yargıtay Başkanlığı ile UNDP tarafından yürütölen “Yargıtay, Etik, Şeffaflık ve Güven Projesi” kapsamında hazırlanmış ve basılmıştır.

Kitaba elektronik ortamda <https://www.yargitay.gov.tr/sayfa/etik-ilkeler/1139> adresinden ulaşabilirsiniz.

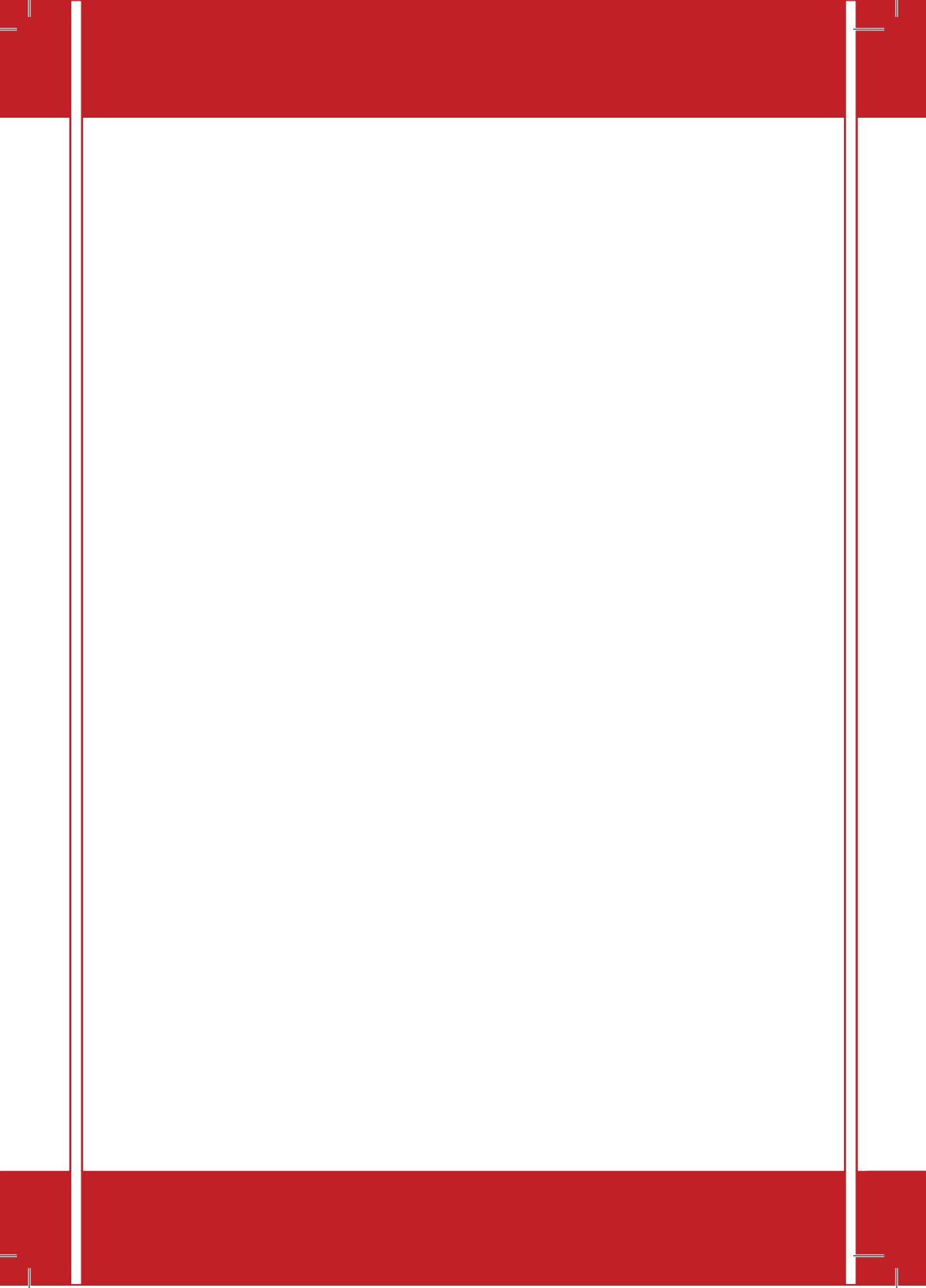
Yayına hazırlayanlar:

Dr. Mustafa SALDIRIM, Yargıtay Genel Sekreter Yardımcısı

Gözde HÜLAGÜ, Yargıtay Yargı Reformu Birimi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
YARGITAY YARGI ETİĞİ İLKELERİ.....	7
YARGITAY CUMHURİYET SAVCILARI ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ.....	17
YARGITAY PERSONELİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ	25

ÖNSÖZ

Yargı sistemimizin başarısı, büyük ölçüde halkın hâkimlere, Cumhuriyet savcılarına ve yargı personeline duyduğu güvenle ölçülebilir. Bu güvenin sağlanabilmesi için yargı çalışanlarının mesleki davranış kurallarına uyması ve halkın da bu davranış kurallarını bilmesi gerekir. Bugüne kadar Yargıtay, Türkiye’deki adalet politikalarına uygun araçlarla çok değerli katkılar sağlamıştır. Yargıtay üyeleri, tetkik hâkimleri, Yargıtay Cumhuriyet savcıları ve Yargıtay personeline özgü etik ilkelerin geliştirilmesi, uygulanması ve halk tarafından da bilinebilir ve görünebilir olması, son yıllarda adalet sistemine yaptığımız katkıların en güzel örneklerinden biridir.

Yargıtay’ın iletişim stratejisinin temelini, “adalete ilişkin sorunların şeffaf ve önyargısız ortamlarda tartışılması” oluşturmaktadır. Bu nedenle, “Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri”, “Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri” ve “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” geniş ve demokratik bir katılımı, kurum içi ve kurum dışı şeffaflık sağlanarak hazırlanmıştır. Etik ilkelerimiz, kuruluşunun 150’nci yılını kutlayan Yargıtay’ın “şeffaf ve topluma karşı hesap verebilir bir yargı sistemine” doğru ilerlerken yaptığı reformların en önemlisidir.

Yargıtay Etik İlkelerinin hazırlanması sırasında gösterilen özen ve titizliğin, uygulama aşamasında da aynı ölçüde gösterileceğine inanıyor, ilkelerimizin oluşturulması sırasında yoğun emeklerini esirgemeyen Yargıtay Daire Başkanı, Yargıtay üyeleri, Yargıtay tetkik hâkimleri, Yargıtay Cumhuriyet savcıları ve Yargıtay personeline çok teşekkür ediyorum.
15.1.2018

İsmail Rüşü CİRİT
Yargıtay Başkanı

YARGITAY YARGI ETİĞİ İLKELERİ

(Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri, Yargıtay Başkanı Sayın İsmail Rüştü CİRİT başkanlığında toplanan Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından 08 Aralık 2017 tarihinde oybirliği ile kabul edilmiştir.)

BAŞLANGIÇ

Mahkemelerin, anayasal düzeni ve hukukun üstünlüğünü yaşatma ve yüceltme görevini yerine getirebilmeleri için, yetkin, bağımsız ve tarafsız yargının var olması zorunlu OLDUĞUNDAN;

Çağdaş demokratik toplumda, yargı sistemine ve yargının ahlaki gücü ve dürüstlüğüne halkın güvenmesi son derece önemli OLDUĞUNDAN;

Hâkimlerin bireysel ve kurumsal olarak, hâkimlik görevini halkın emaneti olarak görmeleri, saygı duymaları ve halkın yargı sistemine güvenini yükseltmek ve sürdürmek için ellerinden gelen en yüksek çabayı göstermeleri zorunlu OLDUĞUNDAN;

10 Aralık 1948 tarihinde ilan edilen Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde, herkesin anayasa ya da kanunla tanınmış temel haklarını çiğneyen eylemlere karşı yetkili ulusal mahkemeler eliyle etkin bir yargı yoluna başvurmaya ve davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı bulunduğu VURGULANDIĞINDAN;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde, sözleşmeye taraf Avrupa devletlerinin Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde belirtilen insan haklarına ve özellikle temel özgürlüklerin evrensel ve etkin olarak korunmasına derinden bağlı oldukları açıklandıktan sonra, özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü konularında ortak bir mirası paylaştıkları kabul edilmek suretiyle adil yargılanma hakkı güvence altına ALINDIĞINDAN;

Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi, şeffaflık yoluyla hâkimlerin bağlı oldukları etik ilkelerin kamuoyuna en geniş şekilde duyurulmasının ve bu ilkelerin uygulandığının toplum tarafından bilinebilir ve görünebilir olmasının, yargı performansını artırmada ve halkın güvenini sağlamada kilit rol oynadığını VURGULADIĞINDAN;

Yargı etiğinde yüksek standartların yaşatılması ve yüceltilmesinde temel sorumluluk, kurumsal olarak yargıya ait OLDUĞUNDAN;

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi, 27 Temmuz 2006 tarihli ve 2006/23 sayılı kararıyla, yargı mensupları için mesleki ve etik davranış ilkeleri bakımından kurallar geliştirilirken veya gözden geçirilirken, hukuk sistemlerine uygun şekilde, üye devletleri, kendi yargı kurumlarını Bangalor Yargı Etiği İlkeleri'ni dikkate almaya teşvik etmeye ÇAĞIRDIĞINDAN;

YARGITAY BAŞKANLAR KURULU'nun önerisi üzerine YARGITAY BÜYÜK GENEL KURULU tarafından Yargıtay üyeleri ile tetkik hâkimlerinin etik davranış standartlarını oluşturarak onlara rehberlik sunmak, yasama ve yürütme mensupları ile avukatların ve toplumun yargıyı daha iyi anlamalarına ve yargıya destek olmalarına yardımcı olmak, etik ilkelere uymanın öncelikle hâkimlere düşen asli bir sorumluluk olduğu gerçeğini göz ardı etmeden hâkimler üzerinde bağlayıcı mesleki davranış kurallarını tamamlamak amacıyla, Bangalor Yargı Etiği İlkeleri ve Yorumu göz önünde tutularak, işbu Etik İlkeler KABUL EDİLMİŞTİR.

KISIM I GİRİŞ

Adı

I. İşbu İlkeler, “Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri” olarak anılır.

Tanımlar

II. İşbu İlkeler’de aşağıdaki tanımlar geçerlidir:

Hâkim, Yargıtay Birinci Başkanı, başkan vekilleri, daire başkanları, üyeler ve tetkik hâkimlerini,

Yargıtay personeli, Yargıtayda görev yapan tüm personeli,

İfade eder.

İlkeler

III. Hâkimlere ilişkin etik ilkeler aşağıdaki gibidir:

KISIM II YARGITAY YARGI ETİĞİ İLKELERİ

Değer 1

BAĞIMSIZLIK

İlke:

Yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğünün ön şartı ve adil yargılanmanın temel güvencesidir. Bu nedenle hâkim, hem bireysel hem de kurumsal yönleriyle yargı bağımsızlığını yüceltir ve örnek biçimde temsil eder.

Kurallar:

- 1.1 Hâkim, önündeki bir davaya ilişkin olarak, yargı görevinin uygun biçimde ifası dışında ortaya çıkabilecek, kararı etkilemeye yönelik her türlü girişimi reddeder.
- 1.2 Hâkim, aile, sosyal veya diğer ilişkilerinin, yargısal davranışını ve muhakemesini uygunsuz biçimde etkilemesine asla izin vermez.
- 1.3 Hâkim, kamuoyu tepkisini yatıştırmak, eleştirilerin önüne geçmek veya uygunsuz çıkarları gerçekleştirmek üzere hukuktan sapmaz.
- 1.4 Hâkim, karara bağlayacağı ihtilafın taraflarına karşı bağımsızlığını korur.

- 1.5 Hâkim, yasama ve yürütme erkleriyle uygunsuz ilişkilerden ve bu organların etkisinden uzaktır; aynı zamanda, makul bir kişinin gözünde, bu türden ilişki ve etkilerden uzak olduğunu gösterir.
- 1.6 Hâkim, yargı görevini ifa ederken, yargıdaki diğer meslektaşlarından bağımsız olur.
- 1.7 Hâkim, yargının kurumsal ve işleyiş bağımsızlığını sürdürmek ve yükseltmek üzere, yargı görevinin ifasına yönelik güvenceleri teşvik eder ve korur.
- 1.8 Hâkim, hangi kişiden veya hangi nedenle gelirse gelsin, doğrudan veya dolaylı her türlü dış etki, teşvik, baskı, tehdit veya müdahaleden uzak, hukuku kendi vicdani kanaatine uygun olarak ve somut gerçeklere ilişkin kendi değerlendirmesine dayanarak, yargı görevini bağımsız olarak yerine getirir.

Değer 2

TARAFSIZLIK

İlke:

Tarafsızlık, yargı görevinin doğru biçimde ifası için vazgeçilmez bir unsurdur. Bu ilke, temyiz sürecinde salt karar için değil, kararın oluşturulduğu süreç için de geçerlidir.

Kurallar:

- 2.1 Hâkim, yargı görevini iltimas, yanlılık veya önyargı olmaksızın ifa eder; herhangi bir uygunsuz amaç ve etik dışı uygulamadan etkilenmez.
- 2.2 Hâkim davanın taraflarına veya vekillerine beyanlarını hukuka uygun ve eşit olarak açıklama hakkı tanır.
- 2.3 Hâkim, kanunun izin verdiği haller hariç olmak üzere, önündeki veya önüne gelmesi muhtemel bir davanın esası veya esasını etkileyen usulleri hakkında taraflarla iletişim kurmaz.
- 2.4 Hâkim, mahkemede ve mahkeme dışında, yargı ve hâkim tarafsızlığı açısından kamuoyu, yargı mensupları ve dava taraflarının güvenini sağlayacak ve artıracak davranışlar sergiler.
- 2.5 Hâkim, davaların duruşma, karar, temyiz veya diğer işlem aşamalarında, kendisini yargılamadan zorunlu olarak el çektirecek olayları makul ölçüler çerçevesinde aşgariye indirecek şekilde hareket eder, kendisinin ve ailesinin kişisel veya ekonomik faaliyetlerini bu doğrultuda düzenler.
- 2.6 Hâkim, önündeki veya önüne gelmesi muhtemel bir dava hakkında, bilerek ve isteyerek, yargılama aşamasının sonuçlarını veya sürecin açık biçimde adil olma niteliğini makul ölçüler çerçevesinde etkileyecek veya zayıflatacak aleni veya zımnı herhangi bir yorumda bulunmaz.

- 2.7 Hâkim, tarafsız olarak karar veremeyeceği durumda veya makul bir kişinin gözünde, tarafsız olarak karar veremeyeceği izleniminin doğabileceği durumlarda, hangi aşamada olursa olsun davadan çekilir. Hâkimin çekilmesini gerektiren durumlar, sayılanlarla sınırlı olmamak üzere, aşağıdakileri içerir:
- 2.7.1 Hâkimin, davaya ilişkin olarak, bir taraf hakkında fiili yanlılık veya önyargıya sahip olması,
- 2.7.2 Hâkimin, ihtilaf konusu davada daha önce avukat veya danışman olarak hizmet vermiş ya da tanıklık etmiş olması,
- 2.7.3 Hâkimin veya aile fertlerinden birinin, dava sonucundan önemli ölçüde etkilenebilecek çıkarımın olması,
- 2.7.4 Hâkimin aile fertlerinden birinin davanın taraflarından birini temsil etmesi veya herhangi bir şekilde ilişkili olması.

Değer 3

DÜRÜSTLÜK

İlke:

Dürüstlük, yargı görevinin doğru biçimde ifası için vazgeçilmez bir unsurdur.

Kurallar:

- 3.1 Adaletin gerçekleştirilmesi kadar, gerçekleştirildiğinin görülmesinin önemi de gözetilerek, hâkim kişisel ve mesleki ilişkilerinde söz ve davranışlarında makul bir değerlendirme ile yadırganabilecek ve taraflılık görüntüsü verebilecek durumlardan ve halkın yargıya olan güvenini sarsacak nitelikteki davranışlardan kaçınır.
- 3.2 Hâkim, tüm faaliyetlerinde, hukukun üstünlüğüne saygılı olduğunu gösterir, yargının dürüstlüğüne ve bağımsızlığına halkın güvenini yükseltecek biçimde davranır.
- 3.3 Hâkim, yargı görevini, kendisine veya başkalarına menfaat sağlamak amacıyla kullanmaz.
- 3.4 Hâkimin, yargılama faaliyetine ilişkin olarak yaptığı, yapacağı veya yapmaktan kaçınması gereken herhangi bir eylem veya işleme ilişkin olarak, kendisi veya aile fertleri, hediye, borç, ağırlama, yarar, ayrıcalık veya lütuf gibi bir menfaat talep etmeyeceği gibi kabul de etmez. Hatta makul ölçüler çerçevesinde yargı görevinin ifasını etkilemeye yönelik olarak algılanabilecek diğer davranışlardan da kaçınır.
- 3.5 Hâkim, yargı personelinin, yargılama faaliyetine ilişkin olarak yaptığı, yapacağı veya yapmaktan kaçınması gereken herhangi bir eylem veya işleme ilişkin olarak, hediye, borç, ağırlama, yarar, ayrıcalık veya lütuf gibi bir menfaat talep etmelerine ve kabul etmelerine izin vermez.

Değer 4

MESLEĞE YARAŞIRLIK

İlke:

Mesleğe yaraşırılık ve bunun görüntü olarak ortaya konulması, hâkimin tüm faaliyetlerinin ifası için vazgeçilmez unsurdur.

Kurallar:

- 4.1 Hâkim, tüm faaliyetlerinde, mesleğe yaraşmayacak şekilde davranmaktan ve görünmekten kaçınır. Mesleğe yaraşırılığın ölçüsü, makul bir kişinin zihninde, dürüstlüğü, tarafsızlığı ve yetkinliği hakkında olumlu ya da olumsuz bir algının oluşup oluşmadığına göre belirlenir.
- 4.2 Hâkim, daima halkın gözü önünde olduğundan, normal bir vatandaşa göre külfet olarak nitelendirilebilecek kişisel sınırlamaları kabullenir, bunlara isteyerek uyar.
- 4.3 Hâkim, mesleki ve kişisel ilişkilerinde diğer meslektaşları nezdinde, makul ölçüler çerçevesinde bakıldığında kayırma veya taraflılık kuşkusu ya da görüntüsü verecek durumlardan kaçınır.
- 4.4 Hâkim, ev veya işyerinin, başka bir hukukçu tarafından müvekkilleriyle iş amacıyla görüşme yeri olarak kullanılmasına izin vermeyeceği gibi kendisi de başka bir hukukçunun ev veya işyerini bu amaçla kullanmaz.
- 4.5 Hâkim, ifade, inanç, dernek kurma ve toplanma özgürlüğünü kullanırken, yargı görevinin onurunu, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını koruyacak şekilde davranır.
- 4.6 Hâkim, siyasi niteliğe bürünmüş, çekişmeli tartışmalara aleni olarak katılmaktan ve görüş bildirmekten kaçınır.
- 4.7 Hâkim, sosyal medya kullanırken öz denetim yapmak suretiyle siyasi, etnik, mezhepçi, cinsiyetçi ve benzeri paylaşım yapmaz.
- 4.8 Hâkim, şahsına ve ailesine ait olan mal varlıklarının idaresini hâkimlik görevini etkilemeyecek şekilde ifa eder.
- 4.9 Hâkim, tarafsızlığını olumsuz etkileyen, yargı görevlerinin uygun biçimde ifasını engelleyen, yargı makamından yararlanan veya hâkimin görev yaptığı mahkeme öüne gelmesi muhtemel avukatlar ve diğer kişilerle menfaat içeren ilişkilerden kaçınır.
- 4.10 Hâkim, yargı makamının itibarını, kendisine, aile fertlerinden birisine veya başka bir kimseye özel çıkar sağlamak üzere kullanmaz.
- 4.11 Hâkim, yargı görevinin ifasında herhangi bir kimsenin özel durumundan etkilenmez, etkilendiği izlenimi uyandırmaz ve başkalarının bu izlenimi oluşturmalarına izin vermez.

- 4.12 Hâkim, yargı görevinin ifası esnasında elde etmiş olduğu bilgileri, yargı görevi dışındaki amaçlarla kullanmaz.
- 4.13 Hâkim hediye kabul etmez ancak; umuma açıklama konusundaki yasal gerekler ve hukuk gözetilmek suretiyle tarafgirlik görüntüsüne yol açmayacak veya yargısal görevlerin icrasında kendini etkileme izlenimi oluşturmayacak yüksek maddi değer taşımayan sembolik, hatıra kabilinden hediye, ödül ve benzeri şeyi alabilir. Uluslararası protokol, nezaket, teamül veya kurumsal nezaketin gerektirdiği hallerde hediye kabulü bu kapsam dışındadır. Mevzuatta belirlenen değerler üzerindeki hediyeler kurum müzesinde saklanır. Hâkim beklentisi olduğu izlenimi verecek nitelikte hediye vermez.
- 4.14 Hâkimin içinde yaşadığı toplumdan kendisini tamamen soyutlaması mümkün olmadığı gibi yararlı da değildir. Adaletin tesisi için toplumu tanımak vazgeçilmez bir unsur olduğundan, hâkim, yargı görevlerini olumsuz şekilde etkilememek şartıyla, aşağıdakileri yapabilir:
- 4.14.1 Hukuki konularda yazılar yazabilir, konferans ve ders verebilir ya da diğer etkinliklere katılabilir.
- 4.14.2 Hukuki konularla ilgili olarak kamu kurumları, özel kuruluşlar ile görüşebilir ve açık oturumlara katılabilir.
- 4.14.3 Hâkim, tarafsızlık ve siyasi yansızlığı ile çelişmemek ve böyle bir izlenim oluşturmamak kaydıyla resmi organ, komisyon ve sair kurullarda üye olarak görev alabilir.
- 4.14.4 Hâkim, makamını ve mesleki onurunu zedelememesi ve görevine engel olmaması kaydıyla sivil toplum faaliyetlerine katılabilir.
- 4.15 Hâkim, davanın taraflarına menfaat karşılığı olmasa bile danışmanlık yapmaz.
- 4.16 Hâkim, kanunun açıkça izin verdiği haller dışında, mesleki veya bireysel hakemlik ya da arabuluculuk yapmaz veya yargı işlevi ifa etmez.
- 4.17 Hâkim, mesleki örgütleri kurabilir, üye olabilir veya mevzuata aykırı olmamak kaydıyla hâkimlerin çıkarlarını temsil eden diğer örgütlere katılabilir.
- 4.18 Hâkim esas olarak verdiği hüküm ile konuşur. Kendisinin veya meslektaşlarının kararlarını görev gereği olmadıkça etki altında bırakacak şekilde eleştirmez, bu tarz eleştirilenler ile iletişime girmez, yetkili olmadığı sürece medyada çıkan bu nitelikteki haber ve yorumlar hakkında açıklamada bulunmaz.
- 4.19 Hâkim, zorunlu olmadıkça yargı görevinin ifasına yönelik meşru eleştirileri sınırlamak için idari, cezai ve hukuki yaptırımlara başvurmadan genel olarak kaçınır.
- 4.20 Hâkim, meslektaşlarına ve personele psikolojik taciz (mobbing) uygulamaz ve başkaları tarafından da uygulanmasına izin vermez.

Değer 5

EŞİTLİK

İlke:

Yargı görevinin doğru biçimde ifası için mahkeme önünde herkese eşit muamelede bulunmak vazgeçilmez bir unsurdur.

Kurallar:

- 5.1 Hâkim, görevini yerine getirirken toplumdaki ırk, renk, siyasi görüş, cinsiyet, din, vicdan, inanç, kültür, giyim, dil, doğum yeri, etnik veya sosyal köken, engellilik, yaş, medeni hal, cinsel yönelim, sosyal veya ekonomik durum farklılıkları ve benzeri diğer çeşitli kaynaklardan doğan, davaya mesnet olmayan farklılıkları bilir, anlar ve bu farklılıkların kararını etkilemesine izin vermez.
- 5.2 Hâkim, yargı görevinin ifasında, söz veya davranışlarıyla, anılan nedenlerden dolayı, herhangi bir kişi veya gruba karşı yanlı veya önyargılı davranışlar sergilemez.
- 5.3 Hâkim, taraflara, tanıklara, avukatlara, yargı personeline, yargıdaki meslektaşlarına ve ilgili tüm kişilere karşı gereken duyarlılığı eşit şekilde göstererek yargılama faaliyetini yürütür.
- 5.4 Hâkim, önünde olan bir konuda yargı personelinin ilgili kişiler arasında ayırım yapmasına izin vermez.
- 5.5 Hâkim, görülmekte olan bir davada, tarafların veya vekillerin, yukarıdaki nedenlere dayalı olarak, yasal iddia ve savunma sınırlarını aşacak şekilde söz ve/veya davranışlarıyla, yanlılık veya önyargılı tavır sergilemelerini engeller.

Değer 6

EHLİYET VE ÖZEN

İlke:

Ehliyet ve özen, yargı görevinin doğru biçimde ifasının ön şartlarıdır.

Kurallar:

- 6.1 Yargı görevi, hâkimin diğer tüm faaliyetlerinden üstün ve önceliklidir.
- 6.2 Hâkim, mesleki faaliyetlerini yargı görevine hasreder; yargı görevi yalnız mahkemedeki görev ve sorumlulukların ifasını ve karar verilmesini değil aynı zamanda, yargı görevine veya mahkemenin işleyişine ilişkin olan diğer görevleri de içerir.

- 6.3 Hâkim, özellikle çalışma saatlerine kendisi riayet ettiği gibi idaresi altındaki kişilerin de çalışma saatlerine uymasını sağlar.
- 6.4 Hâkim, görevli olduğu mahkemede adaletin etkin ve verimli biçimde dağıtılmasına özen gösterir. Daire başkanı, dosyaların üye veya tetkik hâkimleri arasında adil şekilde dağıtılması için gerekli önlemleri alır.
- 6.5 Hâkim, yargılama faaliyeti ve mahkemesini denetlemek için ihtiyaç duyacağı bilgi, beceri ve kişisel niteliklerini geliştirmek amacıyla gerekli eğitim ve diğer imkânlardan yararlanır veya bu niteliklerini sürdürmek ve yükseltmek için makul önlemleri alır. Yönetim yetkisi olan hâkimler, idari açıdan kendilerine bağlı hâkim ve personeli bu konuda destekler, teşvik eder ve gerektiğinde iş yükünü bu durumu gözeterek belirler.
- 6.6 Hâkim, insan hakları normlarını tesis eden uluslararası sözleşmeler ve diğer hukuk belgeleri dâhil olmak üzere, uluslararası ve karşılaştırmalı hukuktaki gelişmeleri izler.
- 6.7 Hâkim, mahkeme kararlarındaki muhalefet şerhlerini yazmak da dâhil olmak üzere tüm yargısal görevlerini etkin bir şekilde, âdilane ve makul bir süre içerisinde yerine getirir.
- 6.8 Hâkim, mahkemede düzen ve nezaketi korur ve davanın tarafları, tanıklar, avukatlar ve resmi sıfatla ilişkide olduğu herkese karşı sabırlı, vakur ve nazik olur. Hâkim, avukatlar ve mahkeme personelinin aynı biçimde davranmasını sağlar.
- 6.9 Hâkim, yargı görevinin özenli biçimde ifasıyla bağdaşmayacak hiçbir davranış içinde bulunmaz.
- 6.10 Adalete erişim, hukukun üstünlüğü için vazgeçilmez önemde olduğundan, hâkim, kendi yetkileri dâhilinde, bu erişimi kolaylaştıracak ve artıracak usulleri benimser.
- 6.11 Hâkim, yargı bağımsızlığının muhafazası için temel unsur olan halkın güvenini güçlendirecek şekilde, yargı etiğiyle ilgili yüksek standartlar sergiler ve bu standartları yüceltir.
- 6.12 Hâkim, hâkimler veya personelin atama, yükselme, unvan değiştirme ve benzeri özlük işlerine dair idari görevler ifa ederken, şeffaf bir şekilde ehliyet ve liyakat esaslarına öncelik verir, kendisine bağlı çalışanların da aynı şekilde davranmasını sağlar.

KISIM III

IV. Yargı Etiği Danışma Kurulu

1. Hâkimlerin davranışlarının ve muhtemel davranış modellerinin etik değerlere uygunluğu hakkında, önerilerde bulunmak üzere Yargı Etiği Danışma Kurulu (“Danışma Kurulu”) kurulur.

Danışma Kurulu, 7 Yargıtay üyesi (daire başkanı veya üye, en az 2’si kadın olmak üzere), 2 tetkik hâkimi, 1 Yargıtay Cumhuriyet savcısı, etik alanında bilimsel nitelikte eser yazmış ve üniversitelerin etik kurullarında daha önce görev almış 1 öğretim üyesinden oluşur. Görev süresi 2 yıl olup, süresi dolanlar yeniden seçilemez. Kurulun en kıdemli Yargıtay üyesi başkanlık, ikinci en kıdemli Yargıtay üyesi ise başkan vekilliği yapar.

Yargıtay üyeleri, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından Yargıtay daire başkanlarının seçimindeki usule göre seçilir. Tetkik hâkimleri, Birinci Başkanlık Kurulu tarafından Yargıtay kıdemi en fazla olan 20 tetkik hâkimi arasında, Yargıtay Cumhuriyet savcısı ise Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı kıdemi en fazla olan 10 Cumhuriyet savcısı arasında görevlendirilir. Bu şekilde Danışma Kurulu’na seçilenler, salt çoğunlukla Kurul’un öğretim üyesini belirler. İlk oylamada seçilememesi halinde ikinci oylamada en çok oy alan iki aday arasında seçim yapılır. Oyların eşitliği halinde Başkan’ın oyunu almış aday seçilir. Danışma Kurulu üyelerinde eksilme olması halinde yeni seçilen üye, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Sekretarya işlemlerini Yargıtay Başkanı tarafından görevlendirilecek Yargıtay Genel Sekreter Yardımcısı yapar.

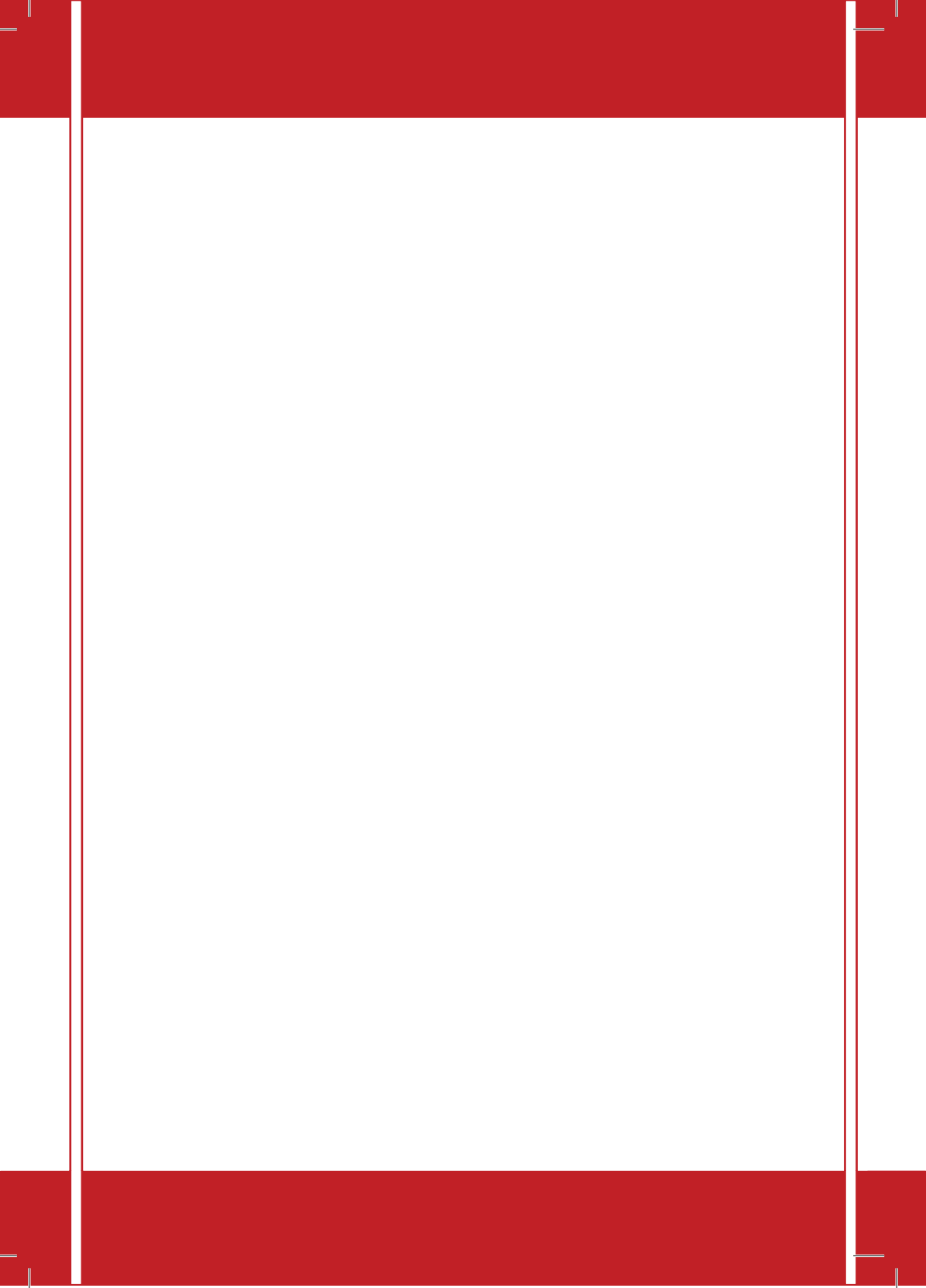
2. Danışma Kurulu, kendi usul kurallarını belirler.

V. Danışma Kurulu’nun Görevi

1. Hâkimler, davranışlarının ve muhtemel davranış modellerinin etik değerlere uygunluğu hakkında Danışma Kurulu’ndan görüş isteyebilir.
2. Danışma Kurulu görüş bildirirken ve tavsiyede bulunurken görüşünü dayandırdığı somut vakıaları, görüş ve tavsiyesinde referans olarak göz önünde bulundurduğu kuralları, içtihatları ve diğer kurumların etik ilkelerini, görüş ve kararlarını belirtir.
3. Danışma Kurulu, asıl resmi görüşünü, görüşü talep eden ilgiliye gönderir; kişisel verilerden arındırılmış bir nüshasını hazırlar ve düzeltilmiş bir örneği, Yargıtay kurum içi ağında (intranet) yayımlanır.
4. Danışma Kurulu’nun görüşü bağlayıcı değildir, tavsiye niteliğindedir.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCILARI ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

*(Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri, Yargıtay Cumhuriyet
Başsavcısı Sayın Mehmet AKARCA'nın başkanlığında toplanan
Yargıtay Cumhuriyet savcıları tarafından 19 Ekim 2017 tarihinde oybirliği
ile kabul edilmiştir.*

ÖNSÖZ

Yargı için ETİK İLKE ve KURALLARI'nın belirlenmesinin amacı; toplumun yargıya olan güvenin artırılmasıdır. Bunun için de yargısal işlemlerin ve süreçlerin adil, bağımsız ve tarafsız bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

Yargıtay Cumhuriyet savcıları yüksek etik değerlere sahip olmalıdır.

Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri; bizzat Cumhuriyet savcılarımız tarafından "Budapeşte İlkeleri" nazara alınarak oluşturulmuştur.

İlke ve kuralların son şeklinin verilmesinden önce ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş ve önerilerin alınması ile şeffaflık sağlanmıştır.

Etik davranış ilkeleri, Yargıtay Cumhuriyet savcıları için mesleki ve özel yaşamlarında uyması gereken kurallar bakımından rehber niteliğini taşımaktadır.

Bununla birlikte söz konusu ilkeler, Yargıtay Cumhuriyet savcılarının etik ilkeler konusunda ortak bir anlayış düzeyi oluşturmasına, kurum kültürünün sağlamlaşmasına ve toplumun yargıya olan güveninin yükselmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca yürütme ve yasama mensuplarının, avukatların ve kamuoyunun bilgilenebilmesi suretiyle yargı görevinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacağına inanıyorum. 19.10.2017

Mehmet AKARCA

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı

BAŞLANGIÇ

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, kanun önünde eşitlik ilkesini, masumiyet karinesini ve bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde adil ve aleni yargılanma hakkını güvence altına ALDIĞINDAN;

Adaletin örgütlenmesi ve dağıtımının, bu ilkelere uyması GEREKTİĞİNDEN;

Cumhuriyet savcılarının ceza adalet sisteminde üstlendikleri önemli görev, onlara, daima bu ilkelere riayet etme ve en yüksek etik standartlara uygun olarak ve adaletin üstün yararına hizmet edecek şekilde davranma yükümlülüğü GETİRDİĞİNDEN;

1990 yılında Havana’da toplanan 8. Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve Suçluların Islahı Kongresi, Savcıların Rolüne Dair İlkeler’i kabul ETTİĞİNDEN;

2005 yılında Budapeşte’de Avrupa Konseyi himayesinde toplanan Avrupa Savcılar Konferansı, Savcılar için Etik ve Davranış Biçimlerine ilişkin Avrupa Esasları’nı (“Budapeşte İlkeleri”) kabul ETTİĞİNDEN;

Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyi ve Avrupa Savcılar Danışma Konseyi, Demokratik Bir Toplumda Hâkimler ve Savcılar Arasındaki İlişkiler Hakkında Görüş’ü (“Bordo Bildirisi”) 2009 yılında müştereken kabul ETTİKLERİNDEN;

Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonu, 2008 yılında, üye devletleri, savcılık mensupları için mesleki ve etik davranış ilkeleri bakımından kuralları geliştirmede veya gözden geçirmede, hukuk sistemlerine uygun olarak, kendi savcılık kurumlarını, Uluslararası Savcılar Birliği tarafından geliştirilen Mesleki Sorumluluk Standartları ve Savcıların Temel Ödev ve Hakları Bildirisi’ni dikkate almaya teşvik etmeye ÇAĞIRDIĞINDAN;

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, yukarıda belirtilen ilkeleri göz önünde tutarak, işbu Yargıtay Cumhuriyet Savcılar Etik Davranış İlkeleri’ni KABUL ETMİŞTİR.

Adı

1. İşbu İlkeler, “Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri” olarak anılır.

Kapsam

2. İşbu İlkeler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili ve Yargıtay’da görevli tüm Yargıtay Cumhuriyet savcıları için geçerlidir.

Yorumlama

3. İşbu İlkeler, “Yargıtay Yargı Etiği İlkelerine” uygun olarak yorumlanır.

Yargı Etiği Danışma Kurulu

4. Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri’nin “YARGI ETİĞİ DANIŞMA KURULU”na ilişkin hükümleri, Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri için de uygulanır.

İlkeler

5. Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri aşağıdaki gibidir:

1. MESLEKİ DAVRANIŞLAR

Yargıtay Cumhuriyet savcıları daima;

- 1.1 Görevlerini ilgili ulusal ve uluslararası hukuka uygun olarak yerine getirirler,
- 1.2 Mesleklerinin onurunu korurlar,
- 1.3 En yüksek düzeyde dürüstlük ve özen standartlarına uyarlar,
- 1.4 Görevlerini adil, tarafsız, bağımsız ve tutarlı biçimde yerine getirirler ve öyle görünürler,
- 1.5 Hukuka, meslek kuralları ile etik ilkelerine uygun tutum ve davranış sergilerler,
- 1.6 Mesleki bilgi ve yeteneklerini sürdürmek ve yükseltmek için çalışırlar ve hukuki gelişmeleri takip ederler,
- 1.7 Kamu adına görev yaptığı bilinciyle insan onuru ve haklarını korur ve yüceltirler,
- 1.8 Mesleki gizliliği muhafaza ederler,
- 1.9 Herkesin kanun önünde eşit muamele görme hakkına riayet ederler; cinsiyet, ırk, renk, dil, din, mezhep, siyasi veya diğer görüş, cinsel yönelim, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, refah, doğum yeri, sağlık, engellilik veya başka bir nedenle ayrımcılık yapmaktan kaçınırlar,

- 1.10 Makul bir kişinin gözüyle cinsel taciz olarak algılanabilecek söz veya davranışlardan kaçınır ve denetimi altındaki kişilerin de bu şekilde davranmasına izin vermezler,
- 1.11 Mahkemeler, kolluk, kamu kurumları, personel, iş sahipleri ve avukatlarla olan görevlerini saygı ve nezaketle yerine getirirler,
- 1.12 Meslektaşlarına ve personele mobbing (psikolojik taciz) uygulamaz ve uygulanmasına izin vermezler.

2. BAĞIMSIZLIK

- 2.1 Yargıtay Cumhuriyet savcıları, görevlerini, hukuka uygun ve bağımsız olarak yerine getirirler.
- 2.2 Yargıtay Cumhuriyet savcıları, tarafların ve toplumun gözünde, hâkimlerle aralarında en küçük bir danışıklılık veya görev alanlarına müdahale izlenimi doğurmayacak şekilde bağımsız davranırlar.

3. TARAFSIZLIK

Yargıtay Cumhuriyet savcıları;

- 3.1 Görevlerini korku, kayırma ve önyargı olmaksızın tarafsız biçimde ifa ederler,
- 3.2 Kişisel veya mali çıkarlarının, ailevi, sosyal veya diğer ilişkilerinin, kendi davranışlarını uygunsuz şekilde etkilemesine izin vermezler. Özellikle, kendilerinin, ailelerinin ve onların iş ortaklarının kişisel, özel veya mali çıkarlarının veya bağlantılarının bulunduğu davalarda savcılık yapmaktan kaçınırlar.

4. CEZA YARGILAMASINDA DAVRANIŞLAR

Yargıtay Cumhuriyet savcıları;

- 4.1 Görevlerini adil, tutarlı ve makul sürede ifa ederler,
- 4.2 Masumiyet karinesine ve lekelenmeme hakkına saygı gösterirler,
- 4.3 İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin 6. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında açıkça ifade edilen adil yargılama ilkesini özellikle gözetirler,
- 4.4 Taraflarla ilişkilerinde, tarafsız ve objektif olmaya özen gösterirler,
- 4.5 Suçla ilgili tüm gerekli ve makul soruşturmanın yapılmasına ve sonuçlandırılmasına gayret ederler,
- 4.6 Suç soruşturmasını bizzat yaptıkları ya da adli kolluk veya diğer görevliler vasıtasıyla yaptıkları hallerde, bu yetkilerini objektif, tarafsız ve profesyonel biçimde kullanırlar,

- 4.7 Suçun soruşturulmasına nezaret ederken, adli kolluk veya diğer görevlilerin, hukuka ve temel insan haklarına saygı göstermelerini sağlarlar,
- 4.8 Sadece somut olay hakkında güvenilir ve kabul edilebilir olduğuna makul ölçüler çerçevesinde inanılan deliller olması halinde kamu davası açarlar, aksi halde kovuşturmaya yer olmadığına karar verirler,
- 4.9 Korunmaya muhtaç olan mağdur, tanık ve kırılgan grupların güvenliğinin ve haklarının korunmasını sağlarlar,
- 4.10 Adalete erişim konusunda arabuluculuk, uzlaşma, uzlaştırma gibi alternatif uyuşmazlık çözüm seçenekleri olduğu konusunda tarafların bilgilendirilmesini gözetirler,
- 4.11 Mahkeme ve diğer ilgili kurumlar ile işbirliği halinde, şüpheli ve sanığın haklarını korurlar,
- 4.12 Hukuka ve adil yargılama ilkesine uygun olarak, isnat olunan suça ilişkin bilgileri, şüpheli ve/veya sanık ile müdafine bildirmek suretiyle silahların eşitliği ilkesini güvence altına alırlar,
- 4.13 Şüphelinin lehine veya aleyhine olmasına bakmaksızın, tüm delilleri toplar, delillerin hukuka uygun olarak elde edilip edilmediğini inceler ve değerlendirirler,
- 4.14 Hukuka aykırı olarak ve özellikle işkence veya zalimane yöntemlerle elde edilen delilleri, o yöntemleri uygulayan kişiler dışındakilere karşı kullanmaz ve anılan yöntemleri kullanan sorumlular hakkında uygun işlemin yapılmasını sağlarlar,
- 4.15 Daima gerçeği ararlar; mahkemenin gerçeği ortaya çıkarmasına, toplum, mağdur, suçtan zarar gören ve sanık bakımından kanuna ve hakkaniyete uygun olarak adaletin gerçekleştirilmesine yardım ederler,
- 4.16 Soruşturma ve kovuşturmanın adil ve etkin olmasını sağlamak için;
 - (a) Kolluk, mahkemeler, taraf avukatları ve diğer ulusal veya uluslararası kamu kurumları ile işbirliği yaparlar,
 - (b) Kanuna ve karşılıklı işbirliği düşüncesine uygun olarak, diğer savcılıklara ve yargı kurumlarındaki meslektaşlarına yardım ederler.

5. ÖZEL YAŞAMDA DAVRANIŞLAR

Yargıtay Cumhuriyet savcılığı;

- 5.1 Özel yaşamlarındaki davranış ve faaliyetleriyle mesleğin onuruna, dürüstlüğüne ve tarafsızlığına gölge düşürmezler ve makul ölçüler çerçevesinde böyle bir algıya yol açmazlar,
- 5.2 Her zaman hukuka saygı duyar ve gereklerini yerine getirirler,

- 5.3 Halkın savcılık mesleğine güvenini sürdürecek ve artıracak biçimde davranırlar,
- 5.4 Kişisel çıkarlarının veya aile, sosyal ya da diğeri ilişkilerinin mesleki davranışlarını uygunsuz biçimde etkilemesine izin vermezler,
- 5.5 Görev nedeniyle elde ettikleri bilgileri, kendilerine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla kullanmazlar,
- 5.6 Dürüstlük ve tarafsızlıklarına gölge düşürebilecek hiçbir hediye, ödül, yarar, teşvik veya ağırlamayı kabul etmezler,
- 5.7 Sosyal medya kullanımı sırasında mesleğin onurunu, bağımsızlığını ve tarafsızlığını koruyacak şekilde davranırlar,
- 5.8 Kamuoyuna mesleğin onurunu, bağımsızlığını ve tarafsızlığını zedeleyecek açıklama ve görüş bildirmekten kaçınırlar.

YARGITAY PERSONELİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

(Yargıtay personeli tarafından hazırlanan Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri, Yargıtay Başkanı Sayın İsmail Rüştü CİRİT'in 19 Ekim 2017 tarihli Olur'u ile kabul edilmiştir.)

T.C.
YARGITAY
Birinci Başkanlığı

Sayı : 99113045/2017/604

19/10/2017

Konu : Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri

YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANLIK MAKAMINA

İlgi: Yargıtay personelinin 19.10.2017 tarihli dilekçesi

Kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere “Kamu Görevlileri Etik Kurulu”nun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esaslarını belirleyen 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca çıkarılan ve 13.04.2005 tarih ve 25785 sayılı RG’de yayımlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin “Kurumsal Etik İlkeleri” başlıklı 26’ncı maddesine göre, “Bu Yönetmelikle belirlenen etik davranış ilkeleri, kapsama dahil kurum ve kuruluşlarda uygulanır. Ayrıca, yürüttükleri hizmetin veya görevin niteliğine göre kurum ve kuruluşlar kendi kurumsal etik davranış ilkelerini düzenlemek üzere Kurulun inceleme ve onayına sunabilir.”

Yargıtay Etik Şeffaflık ve Güven Projesi kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda, Yargıtay personelinin uyması gereken davranış ve hizmet standartlarının belirlenmesi ve yargının düzenli işleyişinin sağlanması amacıyla geniş ve demokratik bir katılımı, bizatihi Yargıtay personeli tarafından “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” hazırlanmış, yurt içinden ve yurt dışından 90’a yakın kurum, kuruluş ve kişiye gönderilerek görüşleri alınmıştır. Mevzuat gereği olarak Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu’nun da görüşü alınarak, gerekli değerlendirme ve değişiklikler Yargıtay personeli tarafından yapılmıştır. Ayrıca, 11 Ekim 2017 tarihinde Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri Taslağı’nın hazırlanmasında görev alan Yargıtay Daire Başkanı ve 10 üyenin katılımı ile “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” taslağı incelenmiş ve her iki taslak arasındaki uyum ve anlam bütünlüğünün sağlanmış olduğu sonucuna varılmıştır.

Yukarıda açıklanan Kanun ve Yönetmelik hükümleri uyarınca, Yargıtay personeli tarafından 19/10/2017 tarihli dilekçe ekinde sunulan “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” taslağının yürürlüğe girmesi hususunda gerekli olunur verilmesini takdirlerinize arz ederim.

Dr. Mustafa SALDIRIM
Yargıtay Genel Sekreter Yardımcısı

Uygun görüşle arz ederim.

19/10/2017

Yusuf Ziyaattin CENİK
Yargıtay Genel Sekreteri

OLUR
19/10/2017
İsmail Rüştü CİRİT
Yargıtay Birinci Başkanı

YARGITAY PERSONELİNİN 19.10.2017 TARİHLİ DİLEKÇESİ

Sayın Yargıtay Başkanımız,

Türkiye Cumhuriyeti'nin en köklü kurumlarından biri olan Yargıtay'ın, devletin temelini oluşturan adaletin sağlanmasındaki işlevinin bilincinde olarak,

İnsanlığın ortak mirası üzerine inşa edilen evrensel hukuk kültürünün en ileri adalet standartlarını gerçekleştirmek amacıyla başlatılan reform çalışmalarının önemli bir parçası olmanın bizlere yüklediği sorumluluk anlayışıyla,

Etik ilkelerin hazırlanması sırasında sağlanan geniş özgürlük alanını, uzman desteğini ve uygun çalışma koşullarını kullanarak,

Yargıtay'ın en değerli hazinesi olan "demokratik ve şeffaf yönetim anlayışının" somut bir örneğini deneyimlemekten duyduğumuz kıvançla,

1000'e yakın Yargıtay personelinin katıldığı anketler ve odak grup çalışmaları ile ön hazırlıkları yapılan, 130 Yargıtay personelinin katılımıyla düzenlenen ikişer günlük bilimsel toplantılar ve çalıştaylarla geliştirilen, ardından 18 kişilik çalışma grubunun yoğun çabaları ile son şeklini alan "Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri"nin yürürlüğe konulmasını, Yargıtay personeli adına yüksek takdir ve onaylarınıza saygılarımızla arz ederiz. 19 Ekim 2017.

M. Şükrü Akbıyık
Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı
Yazı İşleri Müdürü

Feyzullah Cömert
19. Ceza Dairesi
Yazı İşleri Müdürü

Melek Güler
5. Hukuk Dairesi
Yazı İşleri Müdürü

Selma Demirbağ
15. Hukuk Dairesi
Yazı İşleri Müdürü

Gülray Keven
Hukuk Genel Kurulu
Yazı İşleri Müdürü

Seçkin Gül
4. Hukuk Dairesi
Yazı İşleri Müdürü

Ayşe Çetinkol
10. Hukuk Dairesi
Şef

Leyla Şen
Hukuk Genel Kurulu
Şef

Meliha Güvel
21. Hukuk Dairesi
Şef

Levent Yiğit
14. Ceza Dairesi
Şef

Özlem Karaman
Türkiye Uluslararası
Uyuşmazlık Çözüm Merkezi
Bilgisayar İşletmeni

Nazan Dizbay
4. Hukuk Dairesi
V.H.K.İ.

Tülin Çınar
15. Ceza Dairesi
V.H.K.İ.

Nevzat Can Bilecen
14. Ceza Dairesi
Zabıt Kâtibi

Esra Semen
Tedavi Bürosu
Programcı

Gözde Hülalü
Mevzuat, Yargı Reformu ve
Uluslararası İlişkiler ile
Projeler Bürosu
Programcı

Özge Çulak
Mevzuat, Yargı Reformu ve
Uluslararası İlişkiler ile
Projeler Bürosu
Mütercim

İbrahim Ceylan
Genel Yazı İşleri Müdürlüğü
Hizmetli

BAŞLANGIÇ

Çağdaş hukuk sistemleri, herkesin hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesinde ve kendisine herhangi bir suç isnadında, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından tam bir eşitlikle, adil ve aleni olarak yargılanma hakkına sahip olduğunu temel ilke olarak tanımıştır.

Mahkemelerin bu ilkeyi yaşatma ve yüceltme görevlerini yerine getirebilmeleri için, yetkin ve tarafsız yargı personeli vazgeçilmez unsurdur.

Halkın yargı sistemine güveni, adaletin dağıtılmasında görevi olan tüm yargı personelinin dürüst olarak algılanmasına bağlıdır.

Yargı personelinin denetimi ve disiplin kontrolü dâhil olmak üzere, adalet yönetiminde asıl sorumluluk yargıya aittir.

Anılan bu nedenlerle;

Yargıtay personelinin uyması gereken davranış ve hizmet standartlarının belirlenmesi amacıyla geniş ve demokratik bir katılımı bizatihi Yargıtay personeli tarafından hazırlanan “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” Yargıtay Başkanı’nın onayı ile yürürlüğe girmiştir. Bu İlkeler aynı zamanda, Yargıtay’da görev yapan başkan, üye, tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcıları tarafından desteklenir ve yargının düzenli işleyişini sağlamak amacını da taşır. “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” Yargıtay personeli için bağlayıcı olan diğer kanun ve disiplin kurallarından ayrılmaksızın, mevcut kuralları destekleyici ve tamamlayıcı bir işleve sahiptir.

Adı

1. İşbu İlkeler, “Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri” olarak anılır.

Kapsam

2. İşbu İlkeler, hâkim sınıfından olmayıp Yargıtay’ın faaliyetlerine doğrudan veya dolaylı olarak katılan, sözleşmeli veya diğer statüde olan, tüm Yargıtay personeli için geçerlidir. Yargıtay’daki görevinden ayrılan tüm Yargıtay personeli, Kural 3.3’e tabidir.

Yorumlama

3. Yargıtay personelinin davranış biçimlerini düzenleyen tüm kanun, yönetmelik ve idari talimat hükümleri, işbu İlkeler’e dâhil kabul edilir.
İşbu İlkeler, Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri’ne uygun olarak yorumlanır.

Yaptırımlar

4. İşbu İlkeler’de bulunan herhangi bir Kural’ın ihlali, uygunsuz davranış sayılır ve disiplin veya etik ihlali dolayısıyla işlemi gerektirebilir. Ancak, böyle bir ihlali suç sayan herhangi bir kanunda öngörülen disiplin veya adli işlemin yapılmasına engel teşkil etmez.

İlkeler

5. Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri aşağıdaki gibidir:

Değer 1

EHLİYET VE ÖZEN

İlke:

Yargıtay personeli görevini ehliyet ve özen ile yerine getirir.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 1.1 Resmi görevlerini daima uygun ve özenli biçimde ifa eder, kendisini çalışma saatleri esnasında münhasıran çalıştığı kurumun işine ve sorumluluklarına adar,
- 1.2 Kendisine verilen görevi yetkisi sınırları dâhilinde hızlı, verimli ve hatasız bir şekilde yerine getirir,

- 1.3 Hâkim, Cumhuriyet savcısı, Yargıtay personeli ve mahkeme kullanıcıları ile resmi ilişkide olduğu herkese karşı sorumluluklarını zamanında, tarafsız, özenli ve nazik biçimde yerine getirir,
- 1.4 Amir sıfatı taşıdığı hallerde, personelin atama, yükselme, unvan değiştirme ve benzeri özlük işlerine dair idari görevleri ifa ederken, şeffaf bir şekilde ehliyet ve liyakat esaslarına öncelik verir, kendisine bağlı çalışanların da aynı şekilde davranmasını sağlar,
- 1.5 Kendi denetimi altındaki hiçbir kaydı değiştirmez, tahrif etmez, yok etmez veya sakatlamaz ya da bu kayıtlara eklemesi gereken girdileri atlamaz. Bu hüküm, mahkeme emri uyarınca kayıt veya belgelerin değiştirilmesini ya da silinmesini yasaklamaz,
- 1.6 Dava tarafları, muhtemel dava tarafları veya yargıyla işi olan hiç kimseye avukat tavsiye etmez,
- 1.7 Yakınlığın, makul ölçüler çerçevesinde tarafsızlık veya kayırma görüntüsü yaratabileceği hallerde, avukatlar, dava tarafları ve diğer adalet hizmeti yararlanıcıları ile kişisel yakınlık kurmaktan kaçınır,
- 1.8 Çalışma usullerine ilişkin sorulara cevap verebilir, ancak hukuki tavsiye vermez, destek bulmayı veya içeriden bilgi vermeyi önermez veya kendini, adaletin seyrini etkileyebilir izlenimi yaratacak şekilde takdim etmez,
- 1.9 Hâkim, Cumhuriyet savcısı, yazı işleri müdürü ya da diğer üst amirlerin vereceği mevzuatta açıklanan görev tanımına veya dairesinin işleyişine uygun işler dışında keyfi iş yapmaz, yapılmasını istemez.

Değer 2

EŞİTLİK

İlke:

Yargıtay personeli tüm tutum ve davranışlarında eşitlik ilkesini gözetir.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 2.1 Resmi görevlerini ifa ederken, ırk, renk, cinsiyet, din, vicdan, inanç, kültür, giyim, dil, doğum yeri, etnik veya sosyal köken, engellilik, yaş, medeni hal, cinsel yönelim, siyasi görüş, sosyal ve ekonomik durum veya benzeri diğer nedenlerle ayrımcılık yapmaz, söz ya da davranışlarıyla yanlılık ve önyargı sergilemez,

- 2.2 Herhangi bir kimseden lütuf kabul etmez, özel lütufta bulunmak suretiyle imtiyaz sağlamaz,
- 2.3 Mobbing (psikolojik taciz) uygulamaz ve uygulanmasına izin vermez. Özellikle, meslektaşlarına ve personele keyfi davranma, baskı, hakaret ve tehdit edici uygulamalar mobbing sayılır,
- 2.4 Her türlü cinsel tacize ve mobbinge uğrayanların haklarını aramalarına yardımcı olur ve bu sürecin her aşamasında gizlilik esasına uyar,
- 2.5 Yönetici olduğu hallerde, çalışanlara iş dağılımında ve davranışlarında adil olur.

Değer 3 **GİZLİLİK**

İlke:

Yargıtay personeli mesleki gizliliğe uyar.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 3.1 Bilginin yetkili veya yetkisiz kaynaktan geldiğine bakmaksızın, yargıda görev yaptığı süre içinde edinmiş olduğu gizli bilgileri yetkisiz kişilere açıklamaz,
- 3.2 Bilginin kanun ihlali veya etik dışı davranış kanıtı olduğu ya da olabileceğine makul ölçüler çerçevesinde inandığı hallerde, gizli bilgileri Yargıtay'daki uygun makama bildirir. Bu türden gizli bilgileri uygun makama açıkladıkları için disiplin işlemine tabi tutulmaz,
- 3.3 Yargıtay'daki görevinden ayrıldıktan sonra, aynı bilginin görevdeki Yargıtay personeli tarafından açığa vurulmasının gizlilik ihlali olacağı hallerde, Yargıtay'da görevli iken edinmiş olduğu gizli bilgileri açığa vurmaz,
- 3.4 Görülmekte olan davalara ilişkin olarak kamuya açık kayıtlara konu olmamış bilgiler ve bunların yanı sıra, notlar, taslaklar, araştırma yazıları, iç tartışmalar, iç yazılar, iç görüşmelerin tutanakları ve benzer belgeler dâhil olmak üzere, görülmekte olan davalara ilişkin olarak herhangi bir hâkimin işleri bakımından henüz kamuya açıklanmamış bilgilerin “gizli bilgi” olduğunun bilincindedir. Hâkim veya Cumhuriyet savcısının bir kararı veya emri hazırlarken kullandığı notlar, taslaklar, araştırma yazıları, iç tartışmalar, iç yazılar ve benzeri belgeler, anılan kararın veya emrin kamuya açık hale gelmesinden sonra dahi gizli kalır.

Değer 4

MESLEĞE YARAŞIRLIK

İlke:

Yargıtay personeli mesleğe yaraşır şekilde davranır.

Kurallar:

Yargıtay personeli;

- 4.1 Resmi görevlerinin ifasında dürüstlüğüne gölge düşürecek çıkar çatışmasından kaçınır. Ayrıca, çıkar çatışmasının farkına varma, çatışmaları Yargıtay'daki uygun makama bildirme ve ortaya çıktıklarında bu çatışmaları sona erdirmeye konusunda da en üst düzeyde özen gösterir. Kamuda çıkar çatışmasının;
 - (a) Bir Yargıtay personelinin resmi görevlerini ifa ederken objektifliğinin ve tarafsızlığının zayıflaması ya da makul bir kişinin gözüyle zayıflaması görünmesi,
 - (b) Bir Yargıtay personelinin, resmi eylemleri nedeniyle haksız menfaat sağlaması,
 - (c) Bir Yargıtay personelinin, o mesleğin, işin veya kuruluşun üyesi olarak elde etmiş olduğu yararlar, o mesleğin, işin veya kuruluşun üyesi olan fakat yargıda görevli olmayan başka bir kişi tarafından eşit biçimde elde edilememesi durumlarında var olduğu kabul edilir.
- 4.2 Görevlerini yerine getirirken;
 - (a) Kendi kadrosuna ilişkin istihdam sözleşmesi dışında, yargı kurumu ile hizmet, malzeme ve donanım tedariki, kira veya mal satış sözleşmesi yapmaz,
 - (b) Ailesinin herhangi bir ferdinin yargı kurumlarından, ilgili diğer tarafların istifadesine açık olmayan biçimde, böyle bir sözleşmeyi elde etmesine yardım etmek üzere yargıdaki konumunu kullanmaz,
 - (c) Konumunu ve kurumun adını kullanarak görevinin gereklerine aykırı şekilde üçüncü kişilere ayrıcalık sağlama vaadiyle kendisinin veya herhangi birinin gelecekte istihdam edilmesi için görüşme yapmaz, tavsiyede bulunmaz,
 - (d) Yargı görevinin yapılmasını etkilemek amacıyla veya makul bir kişinin gözüyle öyle olduğu sonucuna varılabileceği koşullarda, hiçbir hediye, ücret, borç, ağırlama, yarar, ayrıcalık veya lütfü ne ister, ne kabul eder, ne de aile fertlerinden birinin bunu yapmasına izin verir.

- 4.3 Yargıtay adına sözleşme yapma veya sözleşmeleri onaylama yetkisine sahip olduğu hallerde, görevinin başında, sonunda ve görevde olduğu sürece mevzuatta belirlenen zamanlarda malvarlığını bildirir. Bildirim, belirlenen makamın tesis edeceği ilkelere uyar ve kişinin, yatırım ve taşınmazları dâhil olmak üzere, tüm gelir kaynaklarını ve bunun yanı sıra, Yargıtay personelinin eşi veya bakmakla yükümlü olduğu çocuklarının bilinen tüm gelirlerini içerir,
- 4.4 Dava tarafları, tanıklar, avukatlar, hâkimler veya başka kişilere yönelik görevinin gereklerine uygun olmayacak bir şekilde tek taraflı olarak iletişimlerini başlatmaz ve tekrar etmez,
- 4.5 Mevzuata uygun olarak kılık kıyafetine özen gösterir,
- 4.6 Sosyal medya kullanımında mesleğe yaraşırılık ilkesine uygun davranır,
- 4.7 Makul bir kişinin gözüyle cinsel taciz olarak algılanabilecek konuşma veya diğer davranışlardan kaçınır ve kontrolü altındaki kişilerin de bu şekilde davranmasına izin vermez,
- 4.8 Resmi konumunu kendisi, yakınları ya da tanıdıkları için haksız ayrıcalık veya muafiyetler temin etmek ya da haksız yarar elde etmek üzere kullanmaz veya kullanmaya kalkışmaz,
- 4.9 Kendisine görevi gereği emanet edilen mahkeme harçları, ceza tutarları veya sair parayı özenle muhafaza eder, iade edilmek üzere olsa dahi almaz veya başkasına vermez,
- 4.10 Kendisine görev için verilen araç ve gereçleri özel işinde kullanmaz, başkasına da kullandırmaz.

13-14 Nisan 2017 ve 12-16 Mayıs 2017 tarihlerinde geniş ve demokratik bir katılımıla gerçekleştirilen çalıştaylarda oluşturulan Yargıtay Etik İlkeleri taslağının kabul edilmesine kadar geçen tüm zorlu süreçlerde özveriyle çalışan aşağıda isimleri geçen Yargıtay Daire Başkanı ve üyeleri, Yargıtay tetkik hâkimleri, Yargıtay Cumhuriyet savcıları, Yargıtay personeli ile proje ekibine saygı ve teşekkürlerimizle...

Yargıtay Daire Başkan ve Üyeleri

- Doç. Dr. İbrahim ŞAHBAZ – 4. Ceza Dairesi Başkanı
- Türkan ERTURAN – 22. Hukuk Dairesi Üyesi
- Advıye Füsun AYAZ – 13. Hukuk Dairesi Üyesi
- Fatma Feyza ŞAHİN – 4. Hukuk Dairesi Üyesi
- Nilgün TAŞ – 4. Hukuk Dairesi Üyesi
- Mustafa ÖZER – 3. Hukuk Dairesi Üyesi
- Mustafa TAŞ – 10. Hukuk Dairesi Üyesi
- Mehmet AKSU – 23. Hukuk Dairesi Üyesi
- Dudu İrem TOROS – 19. Hukuk Dairesi Üyesi
- Nevzat ÖZSOY – 8. Ceza Dairesi Üyesi
- Salim ÇEVİK – 13. Ceza Dairesi Üyesi

Yargıtay Tetkik Hâkimleri

- Funda TUNER – 2. Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
- Yıldırım ÖĞÜT – 3. Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
- Selcan ÜNAL GÖKER – 8. Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
- Güner DURMUŞ – 21. Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
- Adalet BULGUROĞLU – 2. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
- Didem Seda KARACA – 2. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
- Cengiz S. DOĞAN – 4. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
- Nimet KÖSEOĞLU – 12. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
- Fırat PALA – 15. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
- Hüseyin BAKAY – 18. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi

Yargıtay Cumhuriyet Savcıları

- Abdullah Aydın KUYUCU – Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
- Dr. Sacit YILMAZ – Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
- Haluk BEŞER – Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
- Halil İbrahim ÇİFTÇİ – Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
- İsmail AYDIN – Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

Yargıtay Personeli

- M. Şükrü AKBIYIK – Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Yazı İşleri Müdürü
- Feyzullah CÖMERT – 19. Ceza Dairesi Yazı İşleri Müdürü
- Melek GÜLER – 5. Hukuk Dairesi Yazı İşleri Müdürü
- Selma DEMİRBAĞ – 15. Hukuk Dairesi Yazı İşleri Müdürü
- Gülay KEVEN – Hukuk Genel Kurulu Yazı İşleri Müdürü
- Seçkin GÜL – 4. Hukuk Dairesi Yazı İşleri Müdürü
- Ayşe ÇETİNKOL – 10. Hukuk Dairesi, Şef
- Leyla ŞEN – Hukuk Genel Kurulu, Şef
- Meliha GÜVEL – 21. Hukuk Dairesi, Şef
- Levent YİĞİT – 14. Ceza Dairesi, Şef
- Nazan DİZBAY – 4. Hukuk Dairesi, V.H.K.İ.
- Tülin ÇINAR – 15. Ceza Dairesi, V.H.K.İ.
- Nevzat Can BİLECEN – 14. Ceza Dairesi, Zabıt Kâtibi
- Esra SEMEN – Tedavi Bürosu, Programcı
- İbrahim CEYLAN – Genel Yazı İşleri Müdürlüğü, Hizmetli

Proje Ekibi

- Prof. Dr. Nihal JAYAWICKRAMA - Başdanışman
- Hakim Shiranee Hesta TILAKAWARDANE - Uluslararası Danışman
- Prof. Dr. Gülriz UYGUR - Ulusal Danışman
- Prof. Dr. Rıfat MİSER - Yetişkin Eğitimi Ulusal Danışmanı
- Dr. Nadire ÖZDEMİR - Ulusal Danışman
- Dr. Mustafa SALDIRIM – Yargıtay Genel Sekreter Yardımcısı
- Gülşah Sibel AKBULUT – Yargıtay Tetkik Hâkimi
- Özlem KARAMAN – Türkiye Uluslararası Uyuşmazlık Çözüm Merkezi, Bilgisayar İşletmeni
- Gözde HÜLAGÜ – Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu, Programcı
- Gözde ATA – UNDP İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Sektör Yöneticisi
- Görkem Özer BAĞCI - UNDP Proje Sorumlusu
- Nazlı ERSOY – UNDP Proje Asistanı